

Шарль Бодлер. «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»)

- Шарль Бодлер — представник французького модернізму.
- Представник раннього модернізму, точніше — символізму.
- Ключова збірка — «Квіти зла» (1857 р.).

Словник до уроку:

Символ — це предметний або словесний знак, який опосередковано виражає сутність певного явища й поєднує предмет або явище фізичного світу з потойбічним (метафізичним).

Символізм — течія модернізму, представники якої на зміну художньому образу утвердили художній символ (містить у собі поєднання реального й надреального/метафізичного) та відмовилися від реалістичного сприйняття світу.

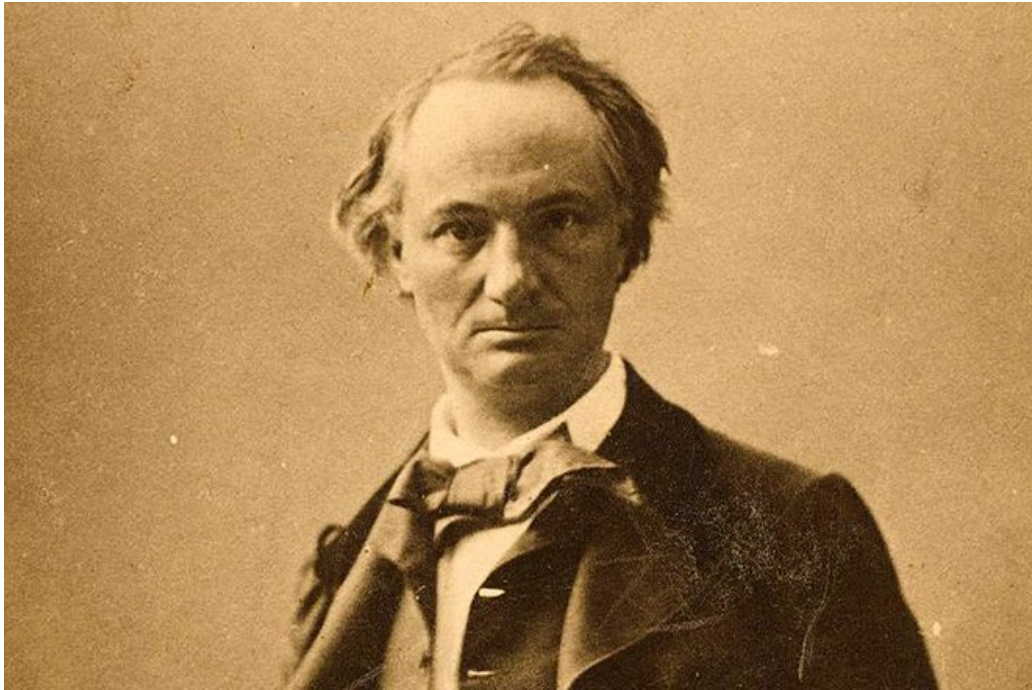
Синестезія — поєднання в одному тропі або образі різних, іноді далеких асоціації. Результат властивості людини переживати водночас враження, одержані від кількох органів чуття (смакові, слухові/аудіальні, зорові/візуальні, дотикові).

Сонет — ліричний вірш, який складається з чотирнадцяти рядків п'ятистопного або шестистопного ямбу. Італійський сонет традиційно складається з двох катренів (чотиривіршів) і двох терцетів (тривіршів) з усталеною схемою римування.

Сплін — це важкий, пригнічений стан; нудьга.

Сугестивна лірика — ліричні твори, що мають потужний психологічний вплив на читачів, художні образи в такій ліриці містять асоціативні ланцюжки, що апелюють до несвідомого й емоційного сприйняття дійсності.

Сугестія — вплив на волю та почуття людини; навіювання.

Шарль П'єр Бодлер

(1821-1867)

«Квіти зла» («Les Fleurs du Mal»)

Збірку, **присвячену Теофілю Гот'є**, опубліковано в 1857 р. — французькому поету, прозаїку, художнику XIX ст., одному із засновників об'єднання «Парнас», прихильнику естетизму.

Збірка складається з посвяти, передмови та **шести частин**: «Сплін та ідеал», «Паризькі картини», «Вино», власне «Квіти зла», «Бунт» і «Смерть».

Через провокативну тематику на кілька десятиліть зі збірки **було вилучено 6 поетичних творів**: «Лесбос», «Прокляті жінки», «Лета», «До надто веселої», «Коштовності», «Метаморфози вампіра».

До частини **«Сплін та ідеал»** увійшли, зокрема, твори «Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія».

Українською мовою твори Шарля Бодлера **перекладали** Дм. Павличко, М. Драй-Хмара, М. Зеров, І. Драч, М. Москаленко та ін.

«Альбатрос»

Дата публікації: 1859 р.

Жанр / форма: елегія.

Тема: місце та роль поета.

Мотив: людина мистецтва є сильнішою за натовп, але іноді вона зазнає цькування.

Художні засоби:

- Епітети: «великі білі крила», «прекрасний в небесах».
- Метафори: «король блакиті», «володар гроз і грому».
- Порівняння: «поет, як альбатрос».

У творі є значна кількість символів: альбатрос, моряки, корабель, грози.

«Відповідності»

Дата публікації: 1857 р.

Жанр / форма: сонет (італійський тип).

Тема: містичні, таємничі відповідності природи та душі.

Мотив: світ природи сповнений символів, які людина має розпізнати.

Художні засоби:

- Епітети: «могуть єдиного єства», «зв'язку невидимі закони».
- Метафори: «символів ліси густі», «ми в ньому ходимо» (в ньому — у храмі).
- Порівняння: «запахи, немов дітей тіла», «ніжні, як гобой».

У творі є приклади синестезії: автор передає думки за допомогою барв, запахів, звуків, тактильних відчуттів.

«Вечорова гармонія»

Дата написання: 1856 р.

Жанр / форма: елегія.

Тема: враження ліричного героя від вечора й очікування важливої події.

Мотив: серце скрипки тремкоче в очікуванні.

Художні засоби:

- Епітети: «меланхолійний вальс», «стоголосне серце скрипки».
- Метафори: «стебло співає росне».
- Порівняння: «немов кадило, цвіт димує в тишині», «сяє, мов потир, твоє лице мені».
- Повтори: «меланхолійний вальс та очманіння млосне», «і серце скрипки десь тремкоче стоголосне».

Завдання для допитливих:

1. Знайдіть приклади синестезії у творах «Альбатрос» та «Вечорова гармонія».
2. Якими засобами, окрім повторів, послуговується Шарль Бодлер для реалізації сугестії у творах?
3. Порівняйте поезію «Альбатрос» у перекладах Дм. Павличка та І. Драча. Які засоби використовують перекладачі для відтворення образів, символів у вірші?